

DIRECTOR:
Dr. AUGUSTIN POPA

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BLAJ — JUD. TÂRNAVA MICĂ

INSERATE:
Un șir garmond: 6 Lei. La
publicări repetate după
:: :: Invoială :: ::

Unitatea

REDACTOR:
Prof. DUMITRU NEDA

ABONAMENTUL
Pe un an . . . 200 Lei
Pe 6 luni . . . 100 Lei
Pentru străinătate 400 Lei

Foaie bisericească-politică — Apare în fiecare Sâmbătă

Mai multă milă!

(dn). Vremea este să-și aducă aminte toți cei cu dare de mână că ajutorarea celor lipsiți e o datorință a cărei neîmplinire, acum mai mult ca ori când, amenință cu răsturnare și mistuire întreagă clădirea socială. Și pentruca îndeosebi cei ce huzuresc în bine în urma păgânescului „laissez-faire, laissez-aller“ care a creiat cele două tabere: a îmbuibăților deoparte și a proletarilor de alta, să nu-și uite de acest tragic adevăr al actualității, Preafericitul Părinte Fiu XI. strigă lumii întregi, dela înălțimea Scaunului Vârhovnicului Petru, că-i sosită clipa să se deie ascultare miilor și milioanele de glasuri rugătoare ale acelor sugrumați de mizeria cea mai neagră.

Scrisoarea apostolică „Nova impendet“ din 2 Octomvrie c., — în biserica Apusului praznicul Ingerilor Păzitori — e rugămintea mișcătoare a a unui părinte iubitor, să se pornească cu degrab o cruciadă a evlaviei și a iubirii întru scăparea atătora din ghiarele morții ce se apropie, rece și nemilosă, în chipul de ghiață al iernii, de nenumărați prigoniiți de soarte, mii ales muncitori, cărora nu li-se dă prilej să-și câștige cinstit un codru de pâine și prunci ce caută să îndure și ei această urgie fără să fie vinovați cu ceva, — icoană jalnică ce sfâșie orice inimă, cât de cât simțitoare. Și care, viribus unitis, trebuiește îndepărtată și, pe cât se poate, aneantizată. În care scop slujitorii jertfelnicilor milostivului Dumnezeu — Om Hristos sunt îndemnați cu toată insistența să treziască în sufletele enoriașilor idea evanghelică a frăției creștine care se bucură cu cei ce se bucură, plânge cu cei ce plâng și e gata în toată vremea și în tot ceasul să facă bine dintr'al său celui nevoiaș, fără căutare la față.

Acest cuvânt al Sfântului Părinte nu-i ertat și nu se poate să sune în pustie. Și de fapt nici n'a rămas fără să-și aducă rodirile sale, chiar dela început. Vestii de pretutindena arată că în lumea catolică idea carității creștine e realitate vie. Așa se știe că în eparhia austriacă de Seckau s'a pornit deja acțiunea de ajutorare a șomerilor, colectându-se, sub conducerea preoților, în fiecare parohie bucate, vestminte și bani pentru a se împărți celor lipsiți, fără considerare la vederile politice sau de altă natură ale cuiva. Așa se face și în Stiria, unde nime nu-și mai poate alina foamea cu mure și cu căpșune, cum au făcut atâtea peste vară. La fel se purcede în Tirol și îndrumări similare s'au dat și în eparhiile de Freiburg, Köln și altele, dându-se porunci ca, unde numai se poate, să se decidă cantine pentru înfometăți, ori să se înceapă lucrări, chiar și mai puțin urgente, pela biserici și clădiri parohiale, pentruca să se poată da de lucru și să se facă rost de ceva bani celor ajunși la cumplită ananghie. Cum se va face pe întreg rotogolul pământului unde numai se va auzi glasului Păr. dela Roma, și vor fi năpăstuiți.

Fii ai Cetății vegnice mai mult decât alții, nu se poate să rămânem nici noi obtuzi la îndemnul ce pleacă de acolo. Sărăcia și nevoile dela noi ne vor arăta singure căile tămăduiri lor.

Altă soluție

Căsătoriți sau celibatari? — Soluția cea mai potrivită

de A. C. Albinus

La sfârșitul verii, eram în drum de apostolie. Ținta călătoriei era un centru de pelerinaj, unde se aduna lume din 10—20 de sate pentru a preaslăvi pe Crăiasa cerurilor. Treceam cu trăsura printr'o pădure nesfârșită, proprietatea Statusului romano-catolic ardelean. Pe șoseaua, excepțional de bună, pădurea din preajmă împrăstia răcoare și umbră dulce.

Depănăm în minte gânduri triste. Încă nu căzuse asupra noastră trăsnetul reducerii de leafă de mai bine de 60%. Totuși, situația clerului nu era nici atunci înfloritoare. În criza extrem de apăsătoare, grijile se multiplicau din zi în zi. Poporul își împușinase ofrandele, fiindcă „preoții iau leafă dela Stat“. Guvernul fixase deja o reducere dublă pentru cler, fiindcă, dupăcum replicase un ministru, preoții iau bani și pentru „superstiția“ botezului. Bieții preoții!

Se apropia toamna, cu noul cheltueli; cu cerealele depreciate și cu taxele școlare urcate. Ce va face preotul, cu 3—4 copii la școală și cu leafa mică, neachitată de luni de zile? Gândurile acestea apasă ca un munte asupra sufletelor necăjite. Toropiți de atâtea griji familiare, cum vor putea păstorii să îngrijească de hrana oilor cuvântătoare?

Liberi de aceste griji, n'ar face preoții noștri o apostolie mai rodnică? Acum înțeleg povața ce da un episcop rutean clericilor săi. Le spunea: „Fiilor, să nu vă căsătoriți! E de ajuns un jug“. Episcopul era văduv; știa toată amarăciunea și greutatea ce trebuia să întâmpine în viața preotul familist.

Lucru ciudat însă, că celalalt episcop rutean, dela Preșova, da alte sfaturi clericilor săi. „Fiilor, căsătoriți-vă, le zicea. Căci viața preoților celibatari, la noi e foarte anevoioasă“. Acesta era necăsătorit, și cunoștea enormele greutăți împreunate cu viața celibatară în satele rutene, împrăștiate pe văile Carpaților.

În instructivele și interesante discuțiuni, ce se continuă de o vreme încoace, pe tema: Căsătoriți sau celibatari, s'a făcut, mi-se pare, o regretabilă confuzie. S'a dovedit, cu un deosebit lux de argumente, superioritatea virginității, deși în Biserica noastră răsăriteană n'am avut nici Antidicomarianiți nici Helvidiani. Și, tocmai aci este eroarea inițială a discuției. Căci, la noi, în această privință, nu e locul discuțiilor dogmatice. Chestiunea e pură chestiune de drept bisericesc. Dreptul și obiceiurile noastre orientale admit căsătorla clericilor înainte de primirea ordinelor mari. Biserica apuseană are, însă, opreliște formală în această privință. Iar unirea noastră religioasă s'a făcut pe temeiuri dogmatice, lăsând intacte toate obiceiurile și întregul cod oriental.

În urmare, în discuția aceasta va trebui să ometem latura dogmatică a chestiunii. Rămâne de discutat singur latura practică. Și, din acest punct de vedere, trebuie să fim împotriva introducerii vieții celibatate. Din două motive. Întâiu, fiindcă ar produce o sguđuire nespūsă în viața noastră bisericească. Căci matrimoniul clericilor e un obicei consacrat de veacuri. Și, puterea obiceiului e covârșitoare. Apoi — și aci văd obstacolul inabordabil — Biserica unită e socotită ea o punte de trecere către lumea ortodoxă. Și, socotesc că n'ar fi lucru cuminte a adăuga la piedecile unirii o nouă piedecă. Nu este îngăduit să așezăm Roma într'o lumină falșă. Căci Roma, de fapt, nu încalcă drepturile bisericilor particulare. Părintele creștinătății susține toate obiceiurile venerabile care concordă cu dogma catolică.

Rămâne, însă, nedeslegată marea problemă a neajunsurilor preoților noștri, cu mizeria crescândă, cu greutățile traiului, cu grijile familiare. Avem atâtea sate și ținuturi întregi, unde va fi greu să plasezi preoți căsătoriți, într'un viitor apropiat, când Statul va scădea și mai mult, ori va tăgădui, chiar, orice fel de ajutor pentru cler.

* * *

Am sosit la locul de pelerinaj. Și aci, mi-se pare, am găsit deslegarea problemei.

Toată seara și noaptea întreagă sosiau, grupuri-grupuri, mii de pelerini. Cântări de o simplitate fermecătoare umpleau văzduhul. Glasurile omenești se îmbinau cu freamătul pădurilor, cu murmurul izvoarelor și cu cântul păsărilor într'o armonie cerească pentru a proslăvi bunătatea și mila lui Dumnezeu.

Lăcașul de închinare la care năzuesc, de vre-o 30—40 de ani, satele din împrejurimi, nu e mănăstire, ci o biserică parohială, centrul unui protopopiat. Lumea, atrasă de farmecul cuvântărilor unor preoți din Blaj, aleargă tot mai număroasă și mai reculeasă la acest izvor de mângăiere.

Țara noastră este încă, durere, terra missionum. N'avem nici la sate nici la orașe credință adâncă, gata, în caz de nevoie, la jertfe mari pentru a susține un cler familist. În așa împrejurări e nevoie absolută de viață călugărească. E nevoie să se încopcieze trecutul trudnic cu viitorul care se arată și mai trist. Trebuie să reinviem tradiția, întreruptă brusc pe vremea vlădicăi Bob, a vieții călugărești. Vechile mănăstiri, din Moisei, Ieudul, Biserica Albă și Giuleștii Maramureșului, din Hordoul și Rebra Năsăudului, din Strâmbul și Nicula Someșului ș. a. m. d., trebuie redade vechilor îndeletniciri călugărești. Să se creze,

apoi, noui așezări monahale, mai ales în ținuturi sărace. Populate și bine organizate, aceste mănăstiri vor da, în vremi de grea cumpănă, păstori satelor lipsite și necăjite.

În felul acesta, nu ne vom depărta nici de spiritul Bisericii universale — în Apus sunt eparhii întregi, abațiile „nullius“, păstorite de călugări — și nici de spiritul Bisericii răsăritene.

Nu vocațiuni celibatate ne trebuiesc, ci vocațiuni monahale.

Ciuntirea salariilor preoțești. La încheierea foii căpătăm și noi răspunsul ministerial la intervenția arhierescă făcută în chestia salariilor preoțești. E așa cum îl prevedeam: despotie și nedrept, pentru moment; cinic de vag și echivoc în ce privește viitorul. Iată-l:

„România, Ministerul Instrucțiunii Publice și al Cultelor, Direcțiunea Contabilității. No. 150.434 2 X. 1931. Mitropoliei Greco-catolice din Blaj. — Referindu-ne la adresa Prea Sfinției Voastre de mai sus, avem onoarea a vă răspunde că măsura luată pentru plata salariilor personalului Cultelor pe semestrul II a fost impusă de nevoia de a se achita cât mai repede salariile ce se reclamau de pretutindenea. De altfel plata se face în conformitate cu prevederea bugetară și cu dispozițiunile art. 117 din legea Contabilității Publice. Pe primul semestru s'a plătit mai mult decât prevederea bugetară, așa că, **prin noua dispozițiune (reținere) urmează să se readucă fondului toate sumele ordonanțate în plus ca să ajungă până la sfârșitul anului.** Când se va găsi modalitatea de aplicare materială a legii votată în Iunie a. c. se vor complectă salariile după normele ce se vor fixa din creditul votat. Primiți, Vă rugăm, înalt Prea Sfințite, asigurarea deosebitei noastre considerațiuni. Ministru, indescifrabil, Director general indescifrabil.“

Asupra acestui ucaz ce scurtă în drepturile sale și aruncă în mizerie o întreagă categorie de slujbași și de altfel destul de rău retribuți, o să revenim cu proximal prilej.

Sfințirea troiței dela Mirislău

— Restabilirea unui adevăr —

Dr. CORIOLAN SUCIU

profesor, membru în comitetul central al „Astreii“.

În 20 Septembrie a. c. a avut loc inaugurarea monumentului ridicat din partea Astei, pe locul nenorocitei bătălii a lui Mihai Viteazul, unde până la războiul de întregire națională, se înălța trufaș, cu o inscripție sfidătoare la adresa Românilor, un monument ridicat de Unguri.

Inaugurarea noului monument, o cruce comemorativă, pe care e gravat un avântat text, ieșit din peana măiastră a domnului Iorga, s'a făcut conform unui program întocmit de comitetul despărțământului central județean al județului Alba, de acord cu Astra dela Sibiu.

Această inaugurare, — proiectată încă din anul 1927, dar amânată din motive tehnice, independent de atitudinea avută în chestiunea sfințirii ei din partea reprezentanților celor două biserici naționale, — a dat prilej la o campanie ziaristică, îndreptată împotriva bisericii unite.

Anume, în ziarul „Universul“ Nr. 266 din 3 Octombrie c., dl A. Gociman, iar în „Drumul nou“ Nr. 115 tot din 3 Octombrie c., cineva, care semnează „Cdn.“, publică corespondența avută în anul 1927 de P. S. episcop Nicolae Ivan al Clujului cu „Astra“ dela Sibiu, privitor la inaugurarea troiței dela Mirislău.

În ambele articole se face biserica unită vinovată pentru întârzierea de 4 ani a inaugurării monumentului; se afirmă că biserica greco-catolică ar fi făcut „intervenții desperate la Astra ca să nu ceară colaborarea preoților uniți cu ortodocșii, sau să renunțe la ortodocși, căci uniții nu pot să celebreze serviciul divin împreună cu ortodocșii“. Mai departe, că „discuția pe tema aceasta a durat timp de patru ani, până ce s'a hotărât a se sacrifica în parte demnitatea bisericii ortodoxe, pentru a nu supăra prea mult pe catolici“. (Universul).

Concluzia o formulează „Universul“ astfel: „întârzierea se datorește încăpăținării reprezentanților bisericii greco-catolice de a nu se compromite prin colaborarea cu „ereticii“, comișind așa numita „comunicatio în sacris“. Supărarea e mare, căci afirmă „Drumul nou“ din Cluj: „Biserica unită se consideră deci învingătoare, iar cea neunită se crede lovită în demnitate prin înlăturarea ei dela solemnitatea inaugurării“.

Și fiindcă „părerea bisericii ortodoxe este că inaugurarea a fost împiedecată prin atitudinea uniților“, se cere, ca „mitropolia din Blaj la rândul ei să publice și ea corespondența în chestia inaugurării troiței dela Mirislău, pentru ca opinia publică să fie lămurită în privința aceasta“ — (Universul) ori, că: „ambele părți trebuie să se justifice“ (Drumul nou).

Prin publicarea, în corpul celor două articole menționate, a corespondenței P. S. Sale dela Cluj cu Astra, — publicare făcută la dorința expresă a Preasfințitului Nicolae Ivan, — biserica ortodoxă a ținut să se justifice, căci „nu vrea să treacă nicidecum ca una care pune piedeci operilor de ordin național“ (Drumul Nou) și să arate că „preoțimea ortodoxă nu a refuzat niciodată de a oficia serviciul religios cu uniții împreună“. (Universul).

E deci rândul bisericii unite să-și publice corespondența în această chestiune de litigiu, pentru a se vedea dacă e vinovată sau nu, întru întârzierea de 4 ani a inaugurării troiței dela Mirislău.

Subsemnatul, căutând în arhiva mitropolitană dosarul cu pricina, iată ce am aflat.

La 5 Septembrie 1927 I. P. S. mitropolit Dr. Vasile Suciul al Blajului primește din partea conducerii Astei scrisoarea Nr.

□ □ Foia „Unirii“ □ □

Zări din univers

— Luna sus și luna jos —

de Gavril Todica

În anul 1931, un fenomen din cele mai interesante este cursul Lunei. Uneori „dalba Lună“ s'a urcat și se urecă până aproape de zenit, de-ți frângi gâtul privind la ea. Alteori s'a coborât și se coboară până aproape de orizontul sud, încât abia descrie un arc domol asupra dealurilor dela miazăzi.

În marile *Efemeride* — sau anuare — astronomice, aceste fapte se exprimă succint în cifre, prin indicarea declinațiilor maxime, boreale și australe (spre nord și sud) ale satelitelor noastre. De exemplu, cele mai mari declinațiuni a avut, și va avea, Luna, la datele următoare:

Apr.	8 la 12 ^h	28° 36'	A (=austral)
	23 „ 6	28 „ 34	B (=boreal)
Mai	5 „ 22	28 „ 32	A
Aug.	10 „ 10	28 „ 33	B
	23 „ 2	28 „ 37	A
Sept.	6 „ 18	28 „ 41	B
	19 „ 8	28 „ 43	A
Oct.	4 „ 2	28 „ 44	B
	16 „ 14	28 „ 42	A
	31 „ 8	28 „ 38	B
Nov.	13 „ 0	28 „ 35	A
	27 „ 14	28 „ 30	B

Putem constata intervalele semestrale: Februar—August, Martie—Septembrie, April—Oct., Mai—Nov.

Fenomenul general se repetă încă numai la 18 ani. L-am mai avut deci în 1913, 1895 etc. Îl vom avea în 1950, 1968 și așa mai departe.

Fenomenul fiind foarte frapant, merită să-l relevăm mai temeinic.

Luna e animată de mișcări multiple, a căror analiză și descifrare fac groaza tironilor în astronomie. Pe cât e de captivantă la telescop, pe atât e de repugnantă la calcul. Au trebuit enorme eforturi de magistri iscusiți în calculații (*Hansen* la Germani (1857); *Delannay, Radau*, la Francezi; *Brocon* la Englezi), ca mișcările ei să fie prinse în „table“ și „efemeride“ precise.

Mai întâiu, orbita (calea) Lunei nu concordă cu ecliptica, ci e oblică, piezișe, întretându-se sub unghi de 5° 9', variabil și acesta.

Știm însă că ecliptica (drumul Pământului în jurul Soarelui) nu concordă cu ecuatorul cerese, ci se întretae sub unghi de 23° 27', variabil și el și numit *oblicitatea eclipticei*.

Ecliptica fiind calea *aparentă* a Soarelui, urmează că acesta se urecă până la 23° 27' *deasupra* ecuatorului (21—22 Iunie, solstițiul de vară) și se coboară până la 23° 27' *sub* ecuator (22—23 Decembrie, solstițiul de iarnă), trecând prin ecuator la 21—22 Martie (echinocțiul de primăvară) și 23—24 Sept. (echinocțiul de toamnă).

Luna, la rândul ei, se poate urca mai sus de ecliptică, și anume cu 5° 9'. Tot cu atât se coboară și mai jos de ecliptică. Ea ocupă deci, uneori, poziția de

$$23^{\circ} 27' + 5^{\circ} 9' = 28^{\circ} 36'$$

peste ecuator sau sub ecuator și de

$$23^{\circ} 27' - 5^{\circ} 9' = 18^{\circ} 18'$$

peste ecuator sau sub ecuator.

Pozițiile deasupra ecuatorului sunt de *declinațiune boreală* (Nord). Pozițiile sub ecuator sunt de *declinațiune australă* (Sud).

Declinațiunile boreale se mai înseamnă cu + (plus). Cele australe cu — (minus).

Variația aceasta nu se produce în toată luna, ci este în funcțiune de deplasarea „nodurilor“ (punctelor de intersecție a orbitei lumare cu ecliptica), cari în 18 ani 8 luni fac un ocol complet în jurul eclipticei¹⁾.

Tot la 18 ani și ceva ne revine deci fenomenul cu „Luna sus și luna jos“.

Precum vedem, Soarele face salturi *aparente* de 47° (grade) în curs de 6 luni: dela + 23° 27' la — 23° 27'.

Luna e mai extravagantă (ca cei ce hoinăresc nopțile). Ea saltă 57° în curs de o lună: dela + 28° 36' la — 28° 36'.

Alteori se domolește și abia saltă 37° în curs de o lună: dela + 18° 18' la — 18° 18'. Așa a fost în 1904, 1923. Și așa va fi în 1941, 1959 etc.

¹⁾ Deplasarea nodurilor face 3¹ 10¹¹, 77 la zi, dela Est spre Vest.

2072/1927, care este identică cu cea trimisă P. S. Sale Nicolae Ivan al Clujului, și publicată în Universul din 3 Octombrie c.

La această scrisoare s'a răspuns cu adresa Nr. 5749 din 10 Septembrie 1927 următoarele:

„*Domnule Președinte.* În nex cu adresa Domniei Voastre Nr. 2072—1927, Vă rugăm să continuați frumoasa tradiție a „Astrei” de până acum, în sensul căreia, dacă în o comună era numai o biserică românească, serviciul divin se făcea de preoții acestei biserici, și întreg comitetul lua parte la acest serviciu. Cum în Mirislău este numai o biserică românească, cea unită, în urma tradiției, serviciul urmează să fie făcut de preoții bisericii noastre. Primiți etc.”

Din contextul acestei scrisori apare, că nici nu s'a pus chestiunea concelebrării preotului sau preoților uniți cu cei ortodocși, ci e exprima rugăminte să se respecte o tradiție consfințită de Astra prin o practică de peste o jumătate de veac.

Că aceasta era uzanța în cadrele Asociațiunii, apare și din finalul scrisorii P. Sfințitului dela Cluj, care, constatând că „noi ortodocșii în Mirislău nu avem parohie și astfel nici paroh” și amintind că preoții uniți au ordin să nu slujească cu „ai noștri”, — ordin pe care, se știe, la fel l-a dat și I. P. S. Sa mitropolitul Dr. Nicolae Bălan dela Sibiu pentru preoții săi¹⁾ —, pentru evitarea unui conflict regretabil în ochii poporului, își exprimă părerea că „este de preferat, să facă ceremonialul sfințirii numai preotul local”.

Comitetul central dela Sibiu, la adresa I. Preasfințitului dela Blaj a răspuns, la fel, ca și Preasfințitului dela Cluj, în următoarele: Nr. 2168 — Sibiu, la 14 Sept. 1927.

Inalt Preasfințite. Confirmând primirea răspunsului ce ni-ați trimis cu data de 10 Septembrie Nr. 5749—1927, avem onoare a Vă mulțumi și a Vă face cunoscut, că inaugurarea monumentului dela Mirislău s'a amânat deocamdată, pe una din zilele jumătății prime a lunii Noemvrie a. c. Programul serbării vom avea onoare a vi-l aduce de timpuriu la cunoștință spre orientare. Primiți etc.”

Dela această dată, nici un schimb de scrisori nu a mai avut loc între Mitropolia din Blaj și Astra dela Sibiu, în chestiunea inaugurării trofeii dela Mirislău.

Di Gociman și di Cdn nu știu pe ce își bazează afirmațiile cu „intervensiunile desperate la Astra” ale bisericii greco-catolice.

Abia, la 10 Septembrie a. c. mitropolia din Blaj primea, din partea Despărțământului „Astra” Alba Iulia, programul desvălirii monumentului dela Mirislău, dimpreună cu imitarea de a lua parte la solemnitate.

La această invitație s'a răspuns cu adresa No. 4644 din 15 Septembrie 1931.

Domnule Președinte. Din prilejul desvălirii crucii comemorative, la 20 Septembrie 1931, ridicată la Mirislău întru amintirea luptei Marelui Voevod român Mihail Viteazul, Vă felicităm pentru hărnicia cu care conduceți Despărțământul județan „Astra”, având ca fruct și acest monument, simbol măreț al sentimentelor creștinești și românești, de care sunteți pătrunși conducătorii acestei societăți culturale.

Ca delagat al nostru am numit pe Preon. Ioan Bucur protopop în Aiud, care ne va reprezenta la această serbare.

Implorăm harul cereș peste străduințele DVoastre pentru propășirea aceloră, în fruntea cărora stați”.

La această adresă observăm doară atât că, părintele protopop Ioan Bucur, fiind reținut

¹⁾ Din lipsă de spațiu nu putem aduce la nr. de față Cercularul dat în cauză de Consistorul sibian cu Nr. 9238—1922. El vom da însă în numărul viitor. N. R.

de sfințirea bisericii din Asinip, delegația a fost dată părintelui protopop, Vasile Urzică din Alba Iulia.

În ziua de 20 Septembrie a. c. desvelirea monumentului s'a făcut după programul fixat de comitetul despărțământului Alba. Printre cei cari au iscălit programul e și părintele protopop ortodox Florian Rusan din Aiud, care, ziua serbării a și fost de față la Mirislău, unde, Domnia sa a slujit parastasul pentru odihna sufletului eroului mort, iar preoții uniți au săvârșit sfințirea apei.

De față a fost, din încredințarea conducerii centrale a Astrei, di Dr V. Bologa, membru în comitetul central.

Domnia sa, în ședința plenară a comitetului central dela Sibiu, ținută la 3 Octombrie a. c. a și făcut un raport despre desfășurarea serbării, raport în care menționează buna înțelegere frățească dintre cele două confesiuni, la slujbele religioase dela inaugurarea monumentului. Raportul a fost luat la cunoștință cu satisfacție, iar di vicepreședinte Dr. Preda a accentuat că întârzierea inaugurării se datorește exclusiv unor motive de ordin tehnic, cari au împedecat terminarea mai de grabă a monumentului și nici de cum bisericii unite, cum cu atâta răutate însinuează de alții.

Când astfel stau lucrurile, nu înțelegem ce interes poate avea cineva să caute în mod meșteșugit pricină de ceartă confesională.

Sperăm că pe viitor, dd. Gociman și anonimul Cdn. vor fi mai precauți și nu se vor mai pripi cu aducerea de sentințe decât după ce se vor fi conformat adagiului străbunilor noștri: audiatur et altera pars.

Federalizare! Fiind nevoitsă prezint unei mari anchete străine câteva informații asupra societăților tinerimii catolice din România, am putut să fac câteva constatări interesante. Anume: În provincia noastră bisericească de Alba-Iulia și Făgăraș există opt (8) societăți pentru secțiunea catolică a tinerimii cu un total de 779 de membri. În provincia bisericească latină de București sunt 68 de societăți de asemenea natură cu peste 2000 de membri. În afară de deosebirea numerică mai există și altă deosebire între organizațiile amintite din cele două provincii. Pe când cele unite, cu excepția asociației tinerimii greco-catolice din Carei, jud. Sălaj, sunt toate societăți ale studenților fie teologi, fie mireni, din învățământul universitar și academic, pe atunci cele catolice de rit latin privesc aproape exclusiv tinerimea dela sate și din fabrici, apoi pe reprezentanții clasei de mijloc, mai ales pe industriași. Aceste constatări pot fi un avertisment pentru noi să grăbim cu organizarea muncitorimii dela orașe (industriași) și din fabrici, pentru a nu îndura o dublă pierdere: religioasă și națională, apoi de a nu lăsa lipsită de binefacerile însoțirilor cu caracter bisericesc nici tinerimea dela sate. — Și acum:

Fiindcă Agrul e chemat să însumeze toate inițiativele și străduințele răslețe ale acțiunii catolice, găesc oportun, la începutul noului an școlar, să semnez necesitatea federalizării diferitelor noastre societăți studențești. Cu bucurie am constatat că asociațiile studenților mireni nu sunt străine de acest gând. »Astru«-l dela Oradea și cel dela Timișoara se consideră ramificații ale celui din Cluj. Chiar Societatea Studenților Români Uniți din București caută modalități de înfrățire și colaborare cu Astru-l dela Cluj, care are numărul cel mai mare de membri și e menit să desvolte activitatea cea mai mănoasă. Nu tot așa e, din nonorocire, cu societățile studenților teologi. Cele trei societăți dela Blaj, Gherla și Oradea pare că se gândesc la o federalizare. Și, Doamne, câtă nevoie ar fi de ea! »Decât trei străisti goale, mai bine una

plină!« Decât trei societăți izolate care în timp de 70 de ani abia editează 7 cărți, mai bine o federație a lor editând anual câte o broșură potrivită fie pentru cler, fie pentru popor.

Ediția s'ar face pe rând de fiecare societate având concursul moral (colportaj) și material (subvenții) al celorlalte societăți federate. Începutul ar fi bine să se facă chiar în acest an școlar, ajutând Societățile »Ioan Micu Clain« și »S. Ioan Gură de Aur« pe »Alexi-Șincal« să tipărească vol. V din Catehismul cel mare al lui I. Deharbe, singurul volum needitat din această monumentală operă. Bine înțeles că volumul care aud că e tradus de mult, trebuie pus la punct în ce privește limba și ortografia. — Cei ce au urechi de auz't să audă. (Pr. I Georgescu).

Agru se organizează în Arhidieceză.

Încet, dar sigur, idea grupării tuturor celor buni ai noștri sub un steag comun al idealului religios catolic, social-cultural, prinde teren și se trece în faptă. Agru este forma concretă a ideii acesteia ce constatăm cu bucurie că a fost lansată la vreme și îmbrățișată cu căldură.

Purtătorii din Arhidieceză ai steagului agrist socotind sosită vremea, — după ce au văzut realizările așteptate în eparhiile surori — au convocat și au ținut în 4 Oct. c. *adunarea de constituire pentru Arhidieceză* a Asociației acesteia cu menire atât de sublimă.

Cuprinși de-un singur dor: o cât mai rodnică activitate în cadrele noiei organizații, comisia designată a propus și lumea adunată a aclamat într'un glas pe nouii aleși: *Președinte:* Dr. Ioan Coltor, canonic. *Vicepreședinți:* Generalul Dr. Gh. Moga din Sibiu și Dr. Ioan Bianu, avocat Blaj. *Secretar:* Dr. Augustin Popa, profesor de teologie, Blaj. *Caster:* Laurean Puia, profesor în Blaj. *Membri:* Dr. Victor Fodor, medic în Aiud; Dr. Aron Suci, avocat Brașov; Traian Popa, profesor Târgu Mureș; Dr. Iosif Stoichiția medic, Sibiu; Dr. Alex. Ceușan, avocat, Reghin; Dr. Camil Velican, avocat Alba Iulia; Dr. Grigorie German, avocat Alba Iulia; Dr. Ioan Pinte, avocat Ludoșul de Mureș; Dr. Aurel Laslo, avocat Odorheiu și Al. Lupeanu director Blaj. *Censori:* E. Neamțu, director Aiud; Eugen Mera, director Alba Iulia; Victor Pop-Cerghi, farmacist Sfântu-Gheorghe, Dr. Ioan Florian, Târgu Mureș și Iuliu Maior, director Blaj.

Cuvintele de largă înțelegere și neclătită încredere ale păr. canonic Coltor, păr. vicar Cheșianu, păr. prepozit capitular Iacob Popa, ale d. prof. Ios. Frolle (București) și Dr. Bianu, avocat, Blaj au impresionat de neuitat pe cei prezenți, cari s'au depărtat cu teții la vetrele lor cu convingerea că au fost mărturie la punerea pietrii unei clădiri ce are să fie în curând scăparea multora și mândria noastră a tuturor.

Știri mărunte

Personale. Preaven. Ordinariat arhiep. a numit pe d. ing. *George Barbu* de prof. suplinitor la Școala de meserii „Sf. Iosif” din loc, iar pe dș. *Paraschiva Tâmpănară* de directoare la Școala de menaj ce să mută dela Obreja la noi.

Gest arhieresc. Preasfințitul Alexandru al Maramureșului, știm, și-a început greaua slujbă de mare Păstor cu o danie însemnată, de bucate, pe seama fiilor săi sufletești din părțile nordice, amenințați de foamete. Știri proaspete arată că înaltul Ierarh continuă calea apucată: a dăruit din nou o însemnată cantitate de porumb pentru ajutorarea țăranilor din ținuturile mai sărace ale eparhiei Sale. Din darurile bănești remarcăm una singură: cele 10.000 Lei dați căminului de ucenici din Sighet. — Dărnicia arhierescă, precum se vede, nu-i o noțiune aparținătoare numai celor trecute vremi.

Civilizație roșie. Tovarășii din nord merg, cu îndrăcitate răvnă, pe drumurile iadului. Ziarul lor »Pravda« informează mereu despre progresul lucrărilor de distrugere a măreței catedrale »Hristos Răscumpărătorul« din Moscova. Săptămânile trecute sporul a fost cât se poate de laudabil: au fost distruse frescele celebre ale marilor pictori Siemirazky, Surikoff și Veresciaghin. Cele 200 kg. aur pur, luat de pe faimoasele cupole cu o arhitectură neîntrecută, vor servi spre intensificarea luptei contra religiei și a bungheziei. (Și poate pentru a umplea câteva buzunare de tovarăși perciunați!). Nu se poate operă culturală mai minunată!

Locale. Damineca viitoare, a XX-a după Rusalii, va predica în catedrală p. Gregorin Padureanu, prof. la liceul nostru de băieți.

— Dorința celor ce, pe lângă alte considerente, mai aveau în vedere și o nouă contribuție la podoaba orașului nostru, s'a împlinit și din această parte: *îngrădirea demnă*, cu grilaj de fier, a Reședinței mitropolitane e fapt împlinit. Și vor avea totodată, în felul acesta, până la mutarea lor în biserică Institutului Recunoștinții, și osemintele ierarhilor ce se odihnesc în cripta vechei biserițe, o împrejmuire ce le va pune la adăpost de anumite apropieri irevențioase.

Armata Ungariei. În numărul său din 19 Sept. »Patria« din Cluj face o excursiune prin bugetul Ungariei, care își bocește mizeria și sărăcia pe toate cărările. Afă lucruri interesante. Așa, de pildă: armata Ungariei se compune, după tratate, din 35.000 oameni. În realitate are 32.777 ofițeri, la 2223 soldați Evidenți, grosul trupelor efective își primește instrucția militară în organizațiile de »cultură fizică Levente«. În bugetul diferitelor ministere sunt trecute sume impunătoare, mai mult ori mai puțin deghizat, pentru a susține mititicia armată: 8 miliarde 120 milioane Lei românești; peste 30% din întregul buget al țării. Cu astfel de pregătiri a... păcii, să ne mai mirăm de criză?

Advenștii pe lucru. Ajuțați de organizațiile centrale din Elveția, Anglia și America și mânați și de fanatismul sectar, advenștii dela noi își văd de realizarea sistematică a planului lor »apostolic«. În vederea acestui scop au ridicat în cătunul Stupini de lângă Brașov un palat impozant menit să fie academie advenștistă, la care au și angajat deja zece profesori români și străini. Se vede că fondurile din cari au ieșit cele cam cincisprezece milioane Lei investiți în zidiri sunt destul de rezistente. — Credem că »argumentele« polițienești nu sunt cele mai fericite în lupta cu acești maniaci primejdioși, solidari și activi.

Cel mai bătrân om din lume. Turcul Zaro Agha, cu cei 150 ani ai săi împliniți, se poate ascunde. El este doar un copilandru pe lângă moșu Lee Tsing Jun, din »împărăția cerului.« El s'a născut pe la sfârșitul veacului 16, în anul 17 al domniei lui K'ang Hși. Are deci 250 ani buni săvârșiți de pământ, cum dovedește și cu lungimea unghiilor pe cari și-le-a tăiat de atunci și, după obiceiul chinez, le păstrează cu sfințenie. Întrebat asupra tainei, care l-a ținut în viață atâta vreme, bătrânul a spus: »Mi-am păstrat totdeauna pacea inimii.« — Ori poate, l-o fi uitat moartea? O fi bătrână și ea și uitucă!

Distincție. Prin Decretul Regal No. 1599—1931 d. *Iustin Hossu* dela domeniile noastre mitropolitane a fost încadrat în corpul agronomic cu gradul de inginer agronom inspector *clasa 1.* — Ne bucurăm de această distincție a unuia dintre ai noștri. Sincere felicitări!

Cărți & Reviste

A. VOGT: *Deux discours inédits de Nicetas de Paphlagonie.* No. 71 din »Orientalia christiana«. Roma, Iulie 1931. Pg. 97. Preț: 17 lit.

Două discursuri ticluite în liniștea mănăstirii pentru un auditoriu nevăzut, de cari a scris multe celebrul ucenic al lui Fotie. Străbătute de duhul unei cucernicii adanci, ele au fost citite mult prin mănăstiri. Acum se dau publicității două inedite: un panegiric al s. Petru și altul al s. Pavel. Toată importanța lor este, că deoparte ilustrează admirabil retorică, de alta credința și tradițiile Bizanțului cult din v. X. O prefață bogată dă toate lămuririle necesare înțelegerii și aprecierii celor două discursuri, publicate în text grecesc și traducere franceză.

CELESTIN CHEREBEȚIU: *Cântări bisericești ocazionale, în felul cum se cântă în Blaj,* puse pe note. Blaj, 1931. Pg. 16 Preț: Lei 25.

O nouă contribuție la limpezirea și stabilizarea cântărilor sacre. De astă dată cântările dela înmormântare și cununie. Tot așa de cu grijă prinse pe note, după melodiile dela Blaj, ca și cele publicate până acum de autor. Nici execuția tehnică nu lasă nimic de dorit. Tipărindu-le pe a sa cheltuială, Preaven. Ordinariat arhiepiscopesc arată câtă importanță dă problemei, într'adevăr arzătoare, a cântărilor din biserică noastră.

ORIENTALIA CHRISTIANA, No. 70. Iunie 1931: *De oriente documenta et libri.* Roma, Pont. Inst. Orientalium studiorum. Preț: 26 lit.

Acest număr al prețioasei colecții de studii orientale este un volum puternic de 157 pag. Cuprinde o serie de articole de cel mai mare interes. Mai întâi: concluziunile la cari a ajuns adunarea preoților catolici ruși, ținută la Roma în 27—30 Oct. 1930. Apoi p. iesuit Hofmann publică o serie de documente privind raporturile unor episcopi bizantini față de Roma veacului XVII. Doctrina orientalilor disidenți despre »cele din urmă« o tratează un alt articol, rezemat pe ultimul volum al celebrei dogmatice orientale a lui Yugie. (v. IV. apărut la Letousey et Ané, Paris, 1931). Deosebit de interesantă recensia zdrobitoare a P. Gordillo S. I. despre cartea mitropolitului din Atena Crisostom Papadopoulos, intitulată: *Primatul episcopului Romei.* (Atena, 1930). Metodele »științifice« și probitatea strict orientală a înaltului autor, socotit cel mai de seamă reprezentant al științei teologice ortodoxe din zilele noastre, ne apar în toată splendoarea lor bizantină: serie înțelegătoare nu numai de citațiuni greșite, ci de ordinare falsificări a textului vechilor documente utilizate. — O privire asupra nouilor lucrări de teologie dogmatică privind răsăritul, un »buletin de istorie slavă«, o deosebit de importantă și temeinică revistă asupra stărilor din Rusia sovietică și nouilor cărți concernente și în urmă, diferite recenziuni completează acest bogat număr al prețioasei publicațiuni.

TRANSILVANIA. Organul societății culturale »Astra«. Anul 62, No. 1—8. Ianuarie—August 1931. Sibiu.

Vremuri grele la »Asociațiune«. Vechia ei revistă abia a putut ieși de sub tipar acum în Septembrie, înghesuind pe 116 pagini nu mai puțin de 8 numeri deodată. Și aceștia cuprind simplaminte raportul general al comitetului asupra activității anului 1930—31. Cu alte cuvinte: revista a murit. În plină liniște și taină. Păcat. Merita cel puțin o înmormântare frumoasă.

ECHOS D'ORIENT, revistă trimestrială. No. 163, pe Iulie-Septembrie 1931.—Redacția: Kadıköy, Istanbul (Turcia); administrația Paris, (5 rue Bayard). Preț: unu număr 8 fr.

Număr închinat aproape în întregime conciliului din Efez. Decretul de credință al conciliului și polemica anticatolică (M. Jugie); revenirea orientalilor la unitate, după conciliu (R. Devreesse); Papa și conciliul (V. Grumel); pelagianismul la conciliu (Disdier); numărul Părinților cari au participat (Gerland) sunt totodată chestiuni studiate cu temeinicie și competența pe care o garantează numele de mult cunoscut al celor ce le semnează. O bogată cronică a bisericilor orientale și însemnări bibliografice foarte utile încheie numărul, care stă cu cinste alături de cele din trecut.

Cuvântul Adevărului. Nr. 5. (Sept.—Oct.) Bixad. 1931. Abonamentul: 300 Lei.

Periodicul de predici al p. basilieni dela Bixad se menține la un nivel ce-i face cinste. Pe lângă materialul omiletic, unde reîntălmim, spre bucuria noastră, și vechea cunoștință: P. Leon I. Manu, revista închină

pagini bine îngrijite rubricilor: viața spirituală, și viața pastorală; dă, apoi, răspunsuri la felurite întrebări din domeniul spiritual-pastoral, fără să-i lipsească bibliografia, cronică și înseilările tipiconale. — Susținând acest organ de publicitate, clerul se arată înțelegător al propriilor sale interese de ordin pastoral-spiritual.

CANTORUL ROMÂN. Revista asociației generale a cantorilor români uniți din România. Apare la începutul fiecărei luni. Abonamentul 60 Lei anual. — An. I. No. 1. Sept. 1931; No. 2, Octombrie 1931.

P. Septimiu Popa din Cluj a împlinit o veche dorință a cantorilor noștri: le scoate o revistă. Și încă o spunem cu multă bucurie, a început-o cât se poate de bine. Căci revista dă cântăreților noștri aproximativ tot de ce au nevoie: tipic precis și amănunțit, explică ceremoniile bisericești și nu uită nici de lumea lor sufletească, pentru care le oferă poezii și istorioare religioase, crâmpene din viețile vechilor cântăreți sfinți ș. a. Continuând acest drum revista va face mult bine. De aceea îi dorim viață lungă și rodnică.

Nr. G. 6699—1929.

Publicație de licitație

Subsemnatul Portărel prin această publicație, cumcă în baza deciziei No. G. 6699—1929 a judecătoriei de ocol Blaj în favorul reclamantului Dr. Hans Hedrich avocat Mediaș pentru încasarea creanței de 1000 Lei și acc. se fixează termen de licitație pe ziua 16 Octombrie 1931 orele 5 p. m. la fața locului în Proștea-mare locușia urmăritului No. unde se va vinde prin licitațiune publică judiciară o vacă »Z. mental« în valoare de 5000 Lei.

În caz de nevoie și sub preț de estimare. Blaj, la 22 Septembrie 1931.

G. OANES, portărel

Direcțiunea Școlii de menaj — Blaj

AVIZ

Se aduce la cunoștința doritorilor de a-și îndruma copilele spre învățământul practic că la școala de menaj din Blaj se primesc eleve în toate clasele. Cursurile se vor deschide la 15 Octombrie anul curent.

Pe lângă cursurile regulate se țin cursuri de bucătărie, spălat, călcat, eventual croitorie, pentru tinerele fete ce doresc a-și completa educația cu cunoștințe gospodărești și casnice. Informațiuni la *Direcțiunea școlii.*

Ori și cine primește

pe deplin satisfăcut și ajunge cu siguranță succes bun, dacă acum toamna comandă trebuința la cepe de zambile, lălele și alte cepe de flori olandeze, mai de parte semințe de legume, flori și economice, trandafiri altoiți în soiuri mondiale, rădăcini de căpșune etc de la firma ARPAD MÜHLE, furnizor al curții regale, cultura și comerț de semințe, grădinărie, în TIMIȘOARA III/av. (Fondat 1875). Preț curent în românește la cerere gratuit și francat. 3-4

In atenția parohilor și curatoratelor bisericești

COMANDAȚI

CLOPOTE

de calitate superioară, la cel mai mare depozit românesc din Ardeal:

ALEXANDRU ANCA
CLUJ, Str. Regina Maria No. 43.

Tot aici: Policandre, Sfeșnice, Ornate și Revizite bisericești, Prapori, Cărți preoțești și de rugăciuni. Diferite predici, VERSURI LA MORȚI (cântări funebre pentru femei, bărbați și copii). Teatre populare și școlare, monoloage, dialoge. —

Medalii de aluminiu pt.

Reunții, cu inscripție

după dorință, etc.etc.

Cereți prețuri detaliate.

5-10

Ingrijește-ți copilul cu: pudra-crema-săpun HÖFER